

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Assertionvm Theologicarvm Sfortiae Pallavicini Sacrae Theologiae Professoris in Collegio Romano Societatis Iesv. Libri Qvinque

De Substantia, & Proprietatibus naturalibus Angelorum

Pallavicino, Sforza

Romæ, 1652

Cap. 15. An Angeli cognoscant arcana cordium, & an repugnantia cognoscendi hæc arcana sit à natura, an ab extrinseca Dei prouidentia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38892

C A P V T XV.

*An Angeli cognoscant arcana
cordium, & an repugnan-
tia cognoscendi hæc arcana
sit à natura, an ab extrinseca
Dei providentia.*

43 **P** Ars negatiua sua-
detur efficaciter ex
sacris litteris. Ex epistola Pauli
prima ad Corint. cap. 14. vbi ex
Prophetia, per quam manife-
stentur occulta cordis, infert
afflatum diuinitatis in prophe-
tante, quæ illatio non esset bo-
na, si cognoscere cordis arca-
na esset quid Angelo commu-
ne. Vltorius in *Epist. ad Hebr.*
cap. 4. infert tanquam pecu-
liare Dei attributū cognoscere

E 3 cor.

cordium arcana, Deoque conueniens propter cognitionem comprehensiuam quam habet totius entis, quod pariter esset falsum, si hoc esset Angelo commune. Difficultas est in inuenienda ratione huius rei. Multi hoc refundunt in extrinsecam Dei prouidentiam impediens Angelis hanc cognitionem. Sed contra; quia ad bonam naturæ constitutionem requiritur, vt quando secundum naturam aliquid non expedit vniuersaliter fieri, inueniatur in natura huius rei repugnantia; vt scilicet Deus omnia prestat per causas secundas, ijs solum attemperans suum concursum vniuersalem. In hoc enim elucet Dei sapientia, quod sic artificiosè rerum ordinem.

dinem construxerit, vt, ipso se
solum attemperante naturali
exigentia, hic ordo conserue-
tur; excepto si quando opus sit
compescere vires agentium li-
berorum, ne forte prauis Angeli
perturbarent ordinem totius
Vniuersi; tunc enim reseruauit
sibi vires compescendi illas si-
ne miraculo; sicut magistratui
sunt vires cohibendi robustio-
res, ne iniuste ceteros oppri-
mant. At in ordine ad agentia
necessaria, si ordo naturæ sit
benè constitutus, non est opus
hac peculiari operatione diui-
na; cum enim semper agant
quantum possunt, malè esset
sic institutum, vt possent eas
actiones, quibus opus esset op-
poni à Deo impedimentum ne
fierent; at agentia libera habent

inclinationem ad agendum iuxta bonum Vniuersi; vnde est per accidens quod iis aliter faciētibus, requiratur opponi à Deo impedimentum ipsorum actionibus.

44 Dicendū igitur dari naturalem repugnantiam huius cognitionis in Angelis. Patet primo, ex ijs, quæ in nobis experimur; nos enim cognoscimus accidentia, & saltem mediātē substantias, & proprietates naturales quæ omnia cum ad hoc ipsum sint facta, vt cognoscantur, mouent naturaliter intellectum, et cognitionē; at volitiones, & intellectiones aliorum non patent nobis, nisi coniecturaliter. Ergo censendū est res eiusmodi non habuisse à natura vim excitatiuam intellecte.

tellectus creati, & consequen-
ter nec Angelici. S. Thomas
affert pro ratione huius rei,
quia voluntas soli Deo subdi-
tur, & ideo quæ ex ipsa solum
pendent, aut in ipsa solum
fiunt soli Deo sunt nota. Hæc
ratio ita explicatur. Dum ali-
qua subsint soli Deo quoad
existentiam, puta ipsæ rerum
naturæ, hæc debent esse co-
gnoscibiles, quia ad hoc ipsum
à Deo fiunt, vt cognitæ diui-
nam sapientiam, & bonitatem
manifestent: alia soli Deo sub-
sunt in genere accidentium;
ita vt non possint à natura exi-
gi, & de his *cap. sequenti* dice-
mus: alia sic Deo subsunt, vt
etiam sint in dominio causæ
creatæ, à qua fiunt, sed non
alterius; & hæc omnibus, excep

to. Deo, debent esse inuisibilia, vt sic seruetur dominium causæ potentis ipsa manifestare, vel non, prout voluerit; Dominus enim debet posse negare alijs utilitatem rei suæ, pro suo arbitratu. At tota utilitas eiusmodi operationum consistit in eo quod innotescant. Ergo hoc pendere debet à Domino: at Deo debent parere, quia pariter est ipsarum Dominus, & præterea dominatur earum causæ, de qua debet scire quomodo se habeat, præsertim, vt possit eam punire, vel præmiari.

45. Difficultas est quænam sint eiusmodi operationes. Dicendum, esse omnes actus intellectus, voluntatis, appetitus sensitui, & imaginationis. De
acti.

actibus voluntatis est manifestum. Item de actibus intellectus; quia voluntas super eos dominatur, utpotè potens flexere ad hæc, vel ea obiecta considerationem intellectus, & ulterius cum intellectus cognoscat omnes actus etiam voluntatis, si alicui paterent actus intellectus, ei pariter paterent actus voluntatis ab iis reflexè cogniti. Item appetitus, & imaginatio subduntur voluntati, licet subiectione politica, & limitata; per quã subiectionẽ fit, ut multæ virtutes versentur in moderandis actibus appetitus. Undè si cognoscerentur ipsorum actus, cognoscerentur facilè actus partis superioris; & idè spectat ad naturæ ordinẽ, quod non sint cognoscibiles. Non

fic accidit in actibus sensuum exteriorum, qui nullatenus subduntur immediatè voluntatis imperio, nec proinde per hoc ducunt in cognitionem actuum interiorum,

46 Obiicies primo. Motus localis est immediatè sub imperio voluntatis, & tamen innotescit sensibus. Ergo; & cæteri actus eiusmodi possunt patere. Respondeo, quod motus localis quatenus fit ex electione non innotescit nisi arguitivè; quatenus verò est mutatio loci non est in dominio solius voluntatis, sed cuiuscunque agentis fortioris, etiam respectu Angeli; aliter boni non potuissent malos eicere à Coelo, ut est communis sensus eos fecisse. Ulterius vbiatio habet

con,

constituere ordinem, & pulchritudinem, & propterea debet esse quid sensibus patens.

At illæ operationes de quibus disputamus, non habent aliquod prædicatum per quod exigant patere. Ergo non patent.

47 Obiicies secundo, nos reducimus impotentiam cognoscendi arcana ad providentiam auctoris naturæ non infundentis eorum species. Ergo incidimus in sententiam, iam à nobis explosam. Nego assumptum. Cum enim Deus sit ea causa particularis, à qua species sunt, & sit agens nihil operans nisi per sapientiam, & voluntatem, non potest in hoc præscindi à motiuis, quæ Deus habet ad huius potius obiecti, quam

quam illius speciem infunden-
dam; ad hoc vero, ut hoc sit
aliquid naturale sufficit, quod
hæc motiua fundentur in exi-
gentia physica obiectorum, si-
cut fundantur motiua produ-
cendi animam rationalem.
Sciendum verò est, quod quã-
do Deus agit ad exigentiam
alicuius obiecti, supplens eius
vicem, tunc metienda est actio
physica Dei ab actione, quam
præstant ea obiecta tunc quã-
do Deus non supplet. Undè ex
eo, quod actus alieni intelle-
ctus, & voluntatis non inge-
rant sui speciem nobis neque
per se immediatè, neque per
aliquem effectũ cū ipsis neces-
sariò cõnexũ, optimè infertur,
quod neq. Deus ingerit Ange-
lis speciem talium actuum.

C A.